

Zpravodaj

Kocianovy houslové soutěže

Čtvrtek 7. 5. 2009

51. ročník KHS

číslo 2

NA STARTU 51. ROČNÍKU

Po dlouhých letech (s pamětníky jsme se nemohli dohodnout, kdy že vlastně naposledy) vítal dnes účastníky zahajovacího ceremoniálu Kocianovy houslové soutěže děšť. Náladu plnou očekávání však dešťové mraky nepokazily a všichni zúčastnění podle míry zapojení do soutěže budto s mírnou nervozitou, nebo s chutí a optimismem sledovali průběh zahájení. Na samotný úvod zatančily členky souboru moderního tance C-Dance mezi sloupy průčelí budovy ZUŠ Jaroslava Kociana choreografii Ave, poté již přistoupil k mikrofonu ředitel soutěže PaedDr. Jiří Tomášek.

Ve svém projevu vyzdvihl ohlas, který má KHS u nás i v zahraničí. Uvedl, že na letošní ročník

se přihlásilo 57 houslistů ze 14 zemí Evropy a Asie, nejvzdálenější z Japonska, Singapuru, Mongolska, Ruska apod. Připomenul také, že souběžně se soutěží probíhá festival Kocianovo Ústí, který má za cíl přitáhnout k Ústí nad Orlicí zájem nejširší veřejnosti. Zaznělo poděkování všem, kteří soutěž podporují - Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Pardubickému kraji a Městu Ústí nad Orlicí.

Dále promluvil k zúčastněným místostarosta Luboš Bäu-
chel. Pozdravil soutěžící, porotu, organizátory i hosty a projevil přání, aby se mnozí po účasti v soutěži vraceli do Ústí nad Orlicí i v příštích letech.

foto: Foto Irena

Program dnes

KHS

- 9:00 2. kolo II. kategorie**
vyhlášení výsledků 2. kategorie
30. minut po ukončení 2. kola
vyhlášení výsledků I. kategorie 30
minut po ukončení 2. kola
- 12:30** losování 1. kola III. kategorie
- 13:00 1. kolo III. kategorie**
vyhlášení postupujících III. kate-
gorie do 2. kola a losování 2. kola
III. kategorie 30 minut po ukon-
čení 1. kola
- 15:30** losování 1. kola IV. kategorie
- 16:00 1. kolo IV. kategorie**
vyhlášení postupujících IV. kate-
gorie do 2. kola a losování 2. kola
IV. kategorie 30 minut po ukon-
čení 1. kola

Kocianovo Ústí

- 19:30** Chrám Nanebevzetí Panny Marie
Slavnost strun a píšťal
Jaroslav Svěcený - housle
Josef Popelka - varhany
Miloslav Klaus - kytara

Další část slavnostního zahájení patřila představení poroty. Tohoto úkolu se zhostil ředitel KHS Jiří Tomášek. Za porotu poté pozdravil účastníky soutěže a všechny přítomné předseda poroty, houslový virtuos Pavel Hůla.

Pavel Hůla ve svém krátkém a neformálním projevu uvedl, jak si váží svého zvolení předsedou poroty KHS. Zavzpomínal na svoji účast v prvních ročnících soutěže v Hernychově vile a hovořil o tom, jak ho provází celým životem jméno Jaroslava Kociana – s Kocianovým kvartetem projel za třicet pět let prakticky celý svět. Dále Pavel Hůla ve svém projevu zmínil předchozí předsedy poroty, dnes už legendy soutěže – profesora Václava Snítla i profesora Ivana Štrause. Také připomenul všem, kteří soutěž nevyhrají, že vítěz může být jen jeden a že samotná účast je cennou zkušeností na jejich cestě do dalšího hudebního života.

foto: Foto Irena

foto: Foto Irena

Závěrečná slova zahajovacího ceremoniálu patřila opět PaedDr. Jiřímu Tomáškoví. Soutěžícím popřál symbolické „zlomte vaz“ a všem dalším návštěvníkům příjemný pobyt v České republice, Pardubickém kraji a v našem městě. Jako poslední věta ředitele soutěže zazněla klasická replika otevírající další ročník hudebního svátku: „Dámy a pánové, Padesátý první ročník Kocianovy houslové soutěže tímto považuji za zahájený“.

Na závěr ceremoniálu se ještě porota 51. ročníku KHS shromáždila mezi sloupy průčelí budovy ZUŠ, aby vyhověla požadavkům fotografů. A v tu chvíli se již v zákulisí sálu začalo připravovat losování soutěžících první kategorie.

Soutěž začíná!

-MN-

foto: Foto Irena

foto: Foto Irena

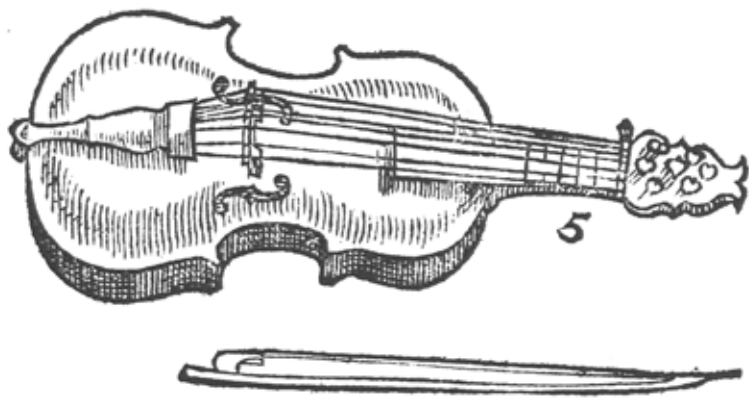
Ač může znít titulek přespříliš nadneseně, vlastně vyjadřuje jednu velkou pravdu, s níž se my, příznivci Kocianovy houslové soutěže a tedy i příznivci houslí jako takových, ztotožníme jistě rádi. A to - housle jsou nástroj mistrovský, nad všemi ostatními v jistém smyslu vynikající. Dokonalé skloubení tvaru s fyzikálními rezonačními zákony dává vzniknout jedinečnému zvuku. Vracíme-li se v hudební historii nazpátek, setkáváme se s velkým množstvím virtuosů, geniálních skladatelů i mistrů houslařů, z nichž každému bychom mohli děkovat, protože různým způsobem v tomto oboru přispěli a posunuli ho někam dál. Neměli by ale co zdokonalovat, kdyby nebyl někdo první, jakýsi „vynálezce houslí“.

Neučiním žádný převratný objev, opravdu ještě ani dnes není známo žádné konkrétní jméno, jemuž by se zásluhy za nápad a tvar houslí přičítaly. Spekuluje se, že tímto géniem by mohl být renesanční „všeumělec“ Leonardo Da Vinci, u něž se našla spousta náčrtů přístrojů a staveb, ale nic prokazatelně spjatého s bádáním nad konstrukcí houslí. Většina znalců je toho názoru, že nástroj vznikl postupně vývojem. Dle dochovaných materiálů (především kreseb a obrazů) víme, že až do 13. století nejsou o smyčcových nástrojích žádné zmínky, v Itálii ale byly běžné kytary a loutny. Samotné smyčcové nástroje pravděpodobně pocházejí od francouzských a německých mistrů. Přesto se první housle začaly vyrábět na počátku 16. století v Itálii, z tohoto období se ale žádný kus bohužel nedochoval. Za jejich předchůdce můžeme považovat některé ze středověkých evropských i asijských nástrojů, například rubeba, fidela nebo lira da braccio.

První moderní housle pak podle všeho vyrobil Andrea Amati, z jehož dílny pochází také nejstarší dochovaný skvost z roku 1564. Od těch dob si nástroj získával čím dál větší oblibu a jeho výroba se počala rozrůstat. Věnovaly se jí celé rodiny, řemeslo si předávaly a zdokalovaly generaci od generace. Zmíníme alespoň nejproslulejší jméno - Antonio Stradivari - a jeho nejznámější housle s názvem „Le Messie“ (známé také jako „Salabue“) z roku 1716. Nikdy se na ně nehrálo a dnes jsou vystaveny v Ashmolean Museum v Oxfordu.

Když se podívám, kam až vývoj houslí v dnešní době dospěl, nestačím vycházet z údivu. Prohlížím si obrázky nejrůznějších elektrických modelů a uklouzne mi: „A na to se jako hraje?“ Ano, „navzdory“ pokroku se stále hraje. Bohudík.

-AJ-

předchůdce houslí - lira di braccio

nejznámější housle la messie - od stradivariho

předchůdce houslí - rubeba

PŘIJĎTE NAVŠTÍVIT NÁŠ OBCHŮDEK!

Pokud si budete chtít z Kocianovy houslové soutěže odnést i něco jiného než jen vzpomínky, čeká na vás malá prodejnička v prvním patře. Hlavní výběr se točí samozřejmě okolo hudebních nosičů. Své místo tu našly nahrávky Pavla Hůly, Františka Novotného, Jaroslava Svěčeného a bývalých laureátů. Chybět nesmí ani CD se skladbami muže, po němž je celá soutěž pojmenovaná: samotného Jaroslava Kociana. A až si budete potřebovat zkrátit čekání nějakým tím čtením, vybírat můžete z tiskovin zabývajících se Kociánkou. Jmenujme soutěžní brožuru, almanach „Půl století KHS“ či knihu „Václav Snítal a jeho půlstoletí české hudby“. Můžete také nahlédnout do kronik z let 2007 a 2008. Houslisté zde seženou struny značky Corelli.

foto: B. Petr

-AP-

Skladby J. Kociana v podání Václava Snítla

V přízemí budovy ZUŠ v prodejním stánku tiskovin a CD můžete najít hotové poklady! Pro zájemce o tvorbu Jaroslava Kociana je klenotem CD, kde skladby Jaroslava Kociana hraje jeho žák Václav Snítal za klavírního doprovodu Josefa Hály. Nahrávky byly natočeny 16. března 1983 v Československém rozhlasu a pro všechny, kteří se někdy z různých důvodů potřebují vyrovnat s interpretací Mistrových skladeb, představují cenné vodítko. CD obsahuje skladby: Serenáda G dur, Humoreska, Večerní meditace, Pítoreskní intermezzo, Hymnus jara, Melodie, Jarní píseň, Ukolébavka, Serenáda D dur.

P.S. CD Kocianových houslových skladeb se prodává za „lidovou cenu“ a pro návštěvníky KHS se může stát báječnou připomínkou soutěže, nesoucí Mistrovo jméno. A jak jsem se přesvědčil coby nový šťastný majitel těchto nahrávek cestou do redakce, trocha propagace tomuto CD neuškodí – hned jak CD spatřila má kolegyně ze ZUŠ, už si ho běžela koupit. Pro laiky se hezky poslouchá a pro muzikanty – jste si jisti, že nebudete právě výše zmíněné skladby někdy sami hrát???

-MN-

TŘI KONCERTNÍ MISTŘI ZDRAVÍ KOCIANKU

Základní umělecká škola v Polici nad Metují odchovala už množství houslových talentů. Důkazem je také každoroční velké zastoupení v řadách soutěživých i porotců zde na Kocianově houslové soutěži. V průběhu let se ukázalo, že tamější žáci jsou na velmi vysoké úrovni, umísťují se totiž na předních příčkách KHS, a to v různých kategoriích.

Tři z někdejších účastníků KHS z Police nad Metují se dnes dokonce mohou pyšnit titulem „koncertní mistr“. Jan Fišer, laureát KHS z roku 1996 a vítěz i dalších prestižních soutěží, nyní působí jako koncertní mistr Pražské komorní filharmonie a patří mezi přední české houslisty své generace. Lucie Švehlová, laureátka KHS z roku 1992, vystupuje jako koncertní mistr Národního divadla. A nakonec Monika Vavříňová, která na KHS posbírala také řadu ocenění, byla čerstvě vybrána na post 2. koncertního mistra Národního divadla.

Tito tři velcí houslisté posílají velký pozdrav vám všem, soutěžícím, rodičům, učitelům, organizátorům a příznivcům Kocianovy houslové soutěže. Moc rádi na svá léta zde vzpomínají a shodují se, že úspěchy na Kocianově houslové soutěži byly odrazovým můstkem pro jejich další hudební kariéru. Přejí všem mnoho štěstí a těší se ze všeobecného zájmu o houslový svět, tedy i z dalších a dalších ročníků Kocianovy houslové soutěže.

Je velmi radostné vidět, že záměry takovýchto soutěží se daří, že pomáhají mladým nadaným hudebníkům se prosadit. Můžeme se tedy těšit za pět, deset, patnáct let, co nám soutěžící letošního ročníku předvedou a kam až to takřkajíc dotáhnou.

-AJ-

I. KATEGORIE

Povinná skladba - Bohuslav Martinů: Intermezzo 1. kolo I. kategorie – 1st round 1st category:

foto: Foto Irena

Z pera Miluše Barvínkové, učitelky ZUŠ J. Kociana

První kategorie dostala za úkol vypořádat se s Intermezem č. 4 B. Martinů. Nejen proto, že v letošním roce slavíme výročí B. Martinů, byla tato skladba vybrána loňskou porotou velmi dobře. Bylo zajímavé sledovat, jak se tak malí houslisté vypořádají s Martinův rytmičkými hrátkami, jak jsou schopni vyklenout kantilenu v pětidobém taktu a ještě u toho vnímat klavírní doprovod. Také jsme si mohli všimnout velmi rozdílných názorů na předepsané tempo Poco allegro a to nejen mezi pojetím asijských a evropských muzikantů, ale i mezi školami z jednoho města. Závěrem – velmi zajímavé kolo a těšíme se, co navrhne porota pro příští ročník.

foto: Foto Irena

I. kategorie – 12 soutěžících : Litva -1, Polsko – 1, Srbsko – 1, Mongolsko – 1, Japonsko – 1, Singapur – 2, Česko - 5

Do 2. kola postupili – into the 2nd round proceeded:

Yeh Grace Marie	Singapur
Markovic Fedja	Srbsko
Palochová Larisa	Praha
Lichá Anna	Police nad Metují
Tesařová Pavla	Praha
Dragan Sara	Polsko
Yasuo Waka	Japonsko
Boris Kamilia	Litva

foto: Foto Irena

Výsledková listina – I.kategorie – 2009

- 2.cena: **Pavla Tesařová, Praha**
Hubay: Bolero
- 2.cena: **Dragan Sara, Polsko**
Chačaturjan: Šavlový tanec
- 2.cena: **Larisa Palochová, Praha**
Martinů: Intermezzo č.4
- 3.cena: **Boris Kamilia, Litva**
- 3.cena: **Yeh Grace Marie, Singapur**
- ČU I.: Anna Lichá, Police nad Metují
- ČU I.: Markovic Fedja, Srbsko
- ČU II.: Yasuo Waka, Japonsko

ZPOVÍDÁME

Pospíšilová Anna Klára, I. kategorie, Hronov, nejmladší účastnice soutěže

Pamatuješ si na okamžik, kdy jsi housle poprvé držela v rukou?

Na to si vůbec nevzpomínám.

Máš ještě nějaké jiné koníčky než hraní?

Ještě hraji na flétnu. Taky chodím do školky, kde mám hodně kamarádek.

Vybaví se ti nějaká tvá oblíbená slavná osobnost?

Jako první si vzpomenu na Pabla Casalse. Je mým vzorem a jednou bych chtěla hrát jako on.

Účastnila ses i jiných soutěží, nebo je tohle tvoje první větší příležitost?

Nedávno dva orchestry z naší „zušky“ uspěly v ústředním kole národní soutěže ve hře žákovských orchestrů, které se konalo v Olomouci.

Chceš se i nadále věnovat hudbě?

Ano. Zatím nemám trénu a hraní mě baví.

Markovic Fedja, I. kategorie, Jagodina, Srbsko

Pamatuješ si na okamžik, kdy jsi housle poprvé držel v rukou?

Začal jsem hrát před čtyřmi roky. Hned jsem si housle koupil a chtěl se jim naplno věnovat. Můj děda mě naučil, jak s nimi správně zacházet. Od té doby jsou housle

v podstatě mým jediným koníčkem.

Vystupoval jsi i na jiných soutěžích, nebo je tohle tvoje první větší příležitost?

Toto je již moje jednadvacátá soutěž. Ale v Ústí jsem poprvé.

Líbila se ti povinná skladba?

Ano.

Kdo je tvým vzorem?

Vybral bych Maxima Vangerova, slavného ruského houslistu.

Pavlišová Lucie, I. kategorie, Praha

Pamatuješ si na okamžik, kdy jsi housle poprvé držela v rukou?

Mohlo mi být asi pět let.

Stíháš se věnovat i jiným koníčkům?

Ve škole navštěvuji pár kroužků. Baví mě hlavně plavání.

Kdo je tvým vzorem?

Obdivuji Vivaldiho.

Vystupovala jsi i na jiných soutěžích, nebo je tohle tvoje první větší příležitost?

Už jsem na několika soutěžích hrála. Líbilo se mi třeba v Nové Pace nebo na Plzeňských housličkách.

-AJ-, -PVA-

II. KATEGORIE

Povinná skladba - Jaroslava Kocian : Ukolébavka Ges dur 1. kolo II. kategorie – 1st round 2nd category:

ZPOVÍDÁME

foto: Foto Irena

foto: Foto Irena

foto: Foto Irena

foto: Foto Irena

Vasilová Alice, II. kategorie, Praha

Kdy jsi začala hrát na housle?

Kolem šesti let.

Stíháš se kromě hudby věnovat i jiným koníčkům?

Ano, třeba hraju na trumpetu, dále se věnuji zpěvu a tanci.

Máš nějaký hudební vzor?

Svého dědečka.

Jak se k tvým úspěchům staví kamarádi? Nezávidí ti?

Mí přátelé taky hrají, takže je to bez problémů. Myslím si, že mi nezávidí.

Níraghallaigh Muireann, II. kategorie, Eadestown, Irsko

V kolika letech jsi začala hrát na housle?

Bylo mi sedm.

Pamatuješ si na okamžik, kdy jsi držela housle poprvé v rukou?

Ano. Moje maminka je houslistka a chtěla, abych se naučila hrát taky. Zavolala mé současné paní učitelce, a tak jsem po svých sedmých narozeninách začala.

Máš nějakého oblíbeného houslistu?

Nejraději poslouchám Vivaldiho.

Je Kocianova houslová soutěž tvoje první velká soutěž?

Už jsem byla na celostátní soutěži v Irsku s názvem Feis Ceoil, ale toto je moje první mezinárodní.

A teď ještě otázka na tvou paní učitelku. Musela jste ji někdy motivovat, aby doma poctivě cvičila?

Nikdy jsem ji nemusela nutit, aby hrála. Z dětí, které učím, je jediná, která hraje sama od sebe. Myslím si, že hudbu doopravdy miluje. Jiné děti jsou líné, ale ona je výjimečná.

Vážanská Miroslava, II. kategorie, Praha

Od kolika let hraješ na housle?

Od čtyř let.

A stíháš také jiné koníčky?

Moc jiných koníčků nemám. Chodím do školy, pak jdu domů, kde hraju na housle, někdy na klavír nebo flétnu a to je asi všechno.

Jak se ti líbí povinná skladba?

Je hodně křehká. Není lehká ani těžká, ale myslím si, že mi sedla. A to je asi to nejdůležitější.

Máš nějaký hudební vzor?

Hodně se mi líbí třeba Šporcl, ale většinou spíš hraji podle sebe. Snažím se zlepšovat a nemyslím na muzikanty přede mnou.

Do 2. kola postupili – into the 2nd round proceeded:

Stanic Una	Srbsko
Küchlerová Alžběta	Kroměříž
Polle Robert	Německo
Tumenbayar Enkhotgon	Mongolsko
Vážanská Miroslava	Praha
Zaykov Filip	Praha
Vasilová Alice	Praha
Studer Sumina	Švýcarsko
Kukalová Eliška	Praha
Bednarczyk Chanelle	Polsko

Z pera Miluše Barvínkové, učitelky ZUŠ J. Kociana

Kocianova Ukolébavka Ges dur, povinná skladba pro druhou kategorii, řádně prověřila výrazové možnosti jedenáctiletých a dvanáctiletých dětí. Na hudebních školách je tento věk nejkritičtější. Mnoho dětí zjistí, že bez práce to asi dál nepůjde, a raději studium ukončí. Zde však účastníci projevili obdivuhodnou dávku talentu a dalších muzikantských schopností. Předváděli nám, jak umí krásně tvořit tón, vyměňovat polohy, vibrovat.

V tomto věku je většina chlapců téměř o hlavu menší než jejich stejně staré vrstevnice, ale na hudebním projevu to nebylo znát. Určitě se víc těší na své „brilantní polonézy“ a podobné skladby do finálového kola, i tak nás svými ukolébavkami potěšili.

ZPOVÍDÁME : POKRAČOVÁNÍ

Novotná Anna, II. kategorie, Police nad Metují

Pamatuješ si, kdy jsi poprvé zkusila hrát na housle?

Ano, byla jsem taková zmatená, myslela jsem, že mi to hned bude pěkně znít, ale chvíli trvalo, než jsem se to naučila.

Tohle je tvoje první velká soutěž?

Už jsem tu byla dvakrát, poprvé jsem dopadla velmi dobře, skončila jsem třetí, ale loni jsem nepostoupila, tak jsem letos měla aspoň motivaci.

Co říkáš na povinnou skladbu?

Výběr to byl rozumný, docela se mi líbí. Nemůžu říct, že by byla lehká, ale je to přiměřené kategorii.

A co kamarádi, není někdo, kdo by ti záviděl?

Moje sestra kvůli mně začala hrát, chce sem také jezdit. Asi mi trochu závidí, ale jinak mi přátelé úspěchy přejí.

K houslím tě vedla tvoje rodina, nebo jsi s hudbou začala sama?

Můj dědeček kdysi dávno hrál na housle, ale je jediný z naší rodiny. Původně jsem měla chodit tancovat, ale paní učitelka onemocněla, a tak jsem přestoupila na tento obor. Nakonec jsem ráda.

Polle Robert, II. kategorie, Erfurt, Německo

V kolika letech jsi začal hrát na housle?

Byly mi čtyři roky.

Tvoje rodina je taky hudebně založená?

Ano. Hrají na housle a můj táta i na tubu. Můj bratr zde před třemi lety skončil třetí, a tak jsem se rozhodl také přihlásit.

Líbí se ti povinná skladba od Kociana?

Ano, je to nádherná hudba.

Ještě jednu otázku na tvoji maminku. Je to složité mít tak talentované dítě?

Já jsem zároveň jeho učitelka, ale na koncertech ho doprovází jiná pianistka. Do hudební školy nechodí, učím ho jen doma, ale oba nás to baví.

-AP-, -LJo-

II. kategorie – 14 soutěžících : Polsko – 1, Irsko – 1, Německo – 1, Srbsko – 1, Švýcarsko – 1, Mongolsko – 1, Singapur – 2, Česko – 6

V úplně posledním patře budovy základní umělecké školy se nachází dlouhá tmavá chodba a tajemné dveře s nápisem „Houslař, servis nástrojů, violin – maker.“ Vstoupil jsem do místnosti a ovanula mě dosud neznámá vůně. Za malým stolem seděl pán v modrém doktorském plášti s dřevěným pacientem v ruce; pan houslař Pavel Beran, lékař dřevěných smyčcových nástrojů. Trochu jsme si spolu popovídali o jeho krásném řemesle.

Víte o aktuálních novinkách houslařského světa?

Zrovna nedávno jsem se dozvěděl o německém houslaři, který údajně ví, jak hodně zlepšit tón každého nástroje. Prý otevře nástroj a určitým způsobem ho předělá. Podle mě to však umí každý pečlivý houslař, když přeměří desky, přidělá vrstevnice na míru nebo doladí desku na HD generátoru. Jistý plzeňský časopis psal skoro litanie, že touto novou metodou německý houslař vytváří téměř stradivárky, což mne dovedlo k úsměvu. Myslím, že půjde pouze o vylepšení a úpravy, avšak nic světoborného. Touto problematikou se zabýval už pan Pilař ve své knize „Tajemství houslařů“ asi před patnácti lety.

V čem tedy může spočívat tajemství perfektního zvuku?

Áklad je vydlabání desek přesně na míru. Ale dřevo je v každém bodě jinak husté, využívá se k doladění HD generátor (pracuje na principu kmitočtu; na reproduktory se položí otočená a vydlabaná deska, do které se nasype krupice; vlivem kmitočtů se na krupici vytvářejí určité obrazce, podle jejichž tvaru se deska doladuje).

Moderní technika tedy hodně zasahuje do vývoje dnešních nástrojů. Jak to dělal Stradivari?

On ve své době (1620-1680) dovedl pouze kružítkovou metodou být tak přesný, že dodnes není překonán. Ať lidi zkoušeli, co zkoušeli, těch několik kusů stradivárek po celém světě je nejlepších. Člověk ani s využitím té nejmodernější technologie nedovedl vyrobit lepší nástroj.

V Německu tedy vznikla nová, údajně převratná metoda. Jak je na tom české houslařství?

Klaním se před Janem Špidlenem, synem Otakara Přemysla Špidlena, který loni získal první místo v italské houslařské soutěži. Itálii můžeme právem říkat kolébka houslařství. A jestliže tento mladičký houslař zvítězil nad italskými kolegy, klobouk dolů, to je Pan houslař! Ten se od táty mnoho naučil. Poroty takových soutěží hledají každíčkou chybičku. Měl jsem možnost si ten nástroj prohlédnout, je to poklad. On je světová úroveň.

Jak se tedy v takovém světě houslařů prosadit?

Houslařů je u nás poměrně hodně, takže bez známého jména nejde stavět a hlavně prodávat tak lehce. Osobně se soustředím na opravy smyčcových hudebních nástrojů a potahuji i smyčce.

Nejkurióznější oprava vaší praxe?

Dostal jsem kontrabas takřka rozlámaný v pytli. Navíc ten nástroj byl moc vzácný. Každá deska byla úplně rozbombardovaná na několik částí, z toho některé úplně chyběly. Postupně jsem ho sestavil znovu. Použil jsem recepturu laku mého mistra Miroslava Pikharta. Dohromady jsem opravám věnoval mnoho času, dva až tři roky. „V pytli“ byl takový poklad, že profesor českobudějovické konzervatoře chtěl prodat svoje čtyři kontrabasy a koupit tento opravený. Nakonec byl prodán asi za 80.000 korun.

Tři charakteristické atributy vaší práce?

Puntičkářství, láska – bez té to nejde – a umět na nástroje alespoň trochu hrát.

Požádali jsme zástupce poroty o krátké vyjádření k výkonům nejmladších. A povídali jsme si s Pavlem Hůlou a prof. Květoslavou Hasilovou:

Kolo nejmladší kategorie skončilo. V posledních letech jsme byli zvyklí říkat, že jsme nadšeni, jak jde úroveň stále nahoru. Dnes je to bohužel trochu naopak. Výsledek je takový, že nebyla udělena první cena, ale jen tři druhé. Nenašli jsme nikoho, kdo by opravdu vyčníval, a mohli bychom říct, ten je opravdu nejlepší a vítěz. Kocianova soutěž je top soutěž a musíme být i taky trochu přísní. Realita nám nedovolila udělit tolik bodů, aby to stačilo na první místo.

Kde my vidíme hlavní problém?

Tak především ve špatně zvoleném repertoáru, který byl v mnoha případech velmi nadsazený nad technické možnosti a hlavně nad tvorbu tvoření tónu těchto malých dětí. Většinou hodně chybovaly, ať už to bylo v intonaci, tak i třeba v notovém zápisu nebyly dodrženy hodnoty. Co se týče vibrata, bylo vidět, že špatně postavené ruce dělaly problémy, což by se u dětí, které se účastní takové soutěže, nemělo stát. Takže bychom apelovali na všechny pedagogy, aby se drželi starého známého hesla, že méně znamená více. Příkladem je skladba prvního kola - Intermezzo Martinů – která byla v souladu s možnostmi dětí. Podávaly v ní mnohem lepší výkony než v kole druhém.

Vzniká otázka, zda nevytvořit ještě jednu kategorii pro ty úplně nejmenší?

Děti se neustále zlepšují a velmi nadané šestileté holčičky, které tu byly v podstatě v konkurenci starších, neměly žádnou šanci. Možná by další kategorie byla ku prospěchu věci, ale je to zatím jen téma do diskuze. **A výzva pro pedagogy. Napište svůj názor do zpravodaje.**

Děkujeme za váš odborný názor.

-LJ-

V hudbě „jede“ celá rodina aneb Na slovíčko s Pavlínkou Tesařovou a jejím doprovodem

Ve snaze získat exkluzivní rozhovory se soutěžícími I. kategorie, popřípadě s někým z jejich okolí, jsme na chodbě odchytily nejprve paní učitelku Hanu Metelkovou, která se právě Pavlínce věnuje. Nejprve jsme vůbec netušily, jaké dítě k ní vlastně patří. Navzdory nachlazení se rozprávěla o své nadané žákyni i o dalších hudebních zajímavostech ze svého okolí. Vzápětí jsme měly možnost mluvit i se samotnou soutěžící Pavlínkou a její sympatickou maminkou. Rozhovor samotný byl velmi příjemný, točil se samozřejmě hlavně kolem hudby a srdečného vztahu k ní. V průběhu našeho setkání na chodbě se k nám připojovali různí známí i neznámí lidé, třásli si s Pavlínkou a paní Tesařovou pravici, gratulovali k pěknému výkonu a přáli hodně štěstí.

Můžeme se zeptat, ke kterému dítěti patříte?

Paní učitelka Metelková: Jsem učitelka Pavly Tesařové, která tu už soutěžila minulý rok, vyhrála první kategorii a získala první cenu za interpretaci povinné skladby od Jaroslava Kociana. Abych pravdu řekla, velmi jsme se těšili na soutěž do tohoto nádherného kraje a obdivujeme, že přetrvává už tolik let. Je po všech stránkách organizačně perfektně zvládnutá i přesto, že je to v dnešní době tak složité, jak víme. Na kulturu se nepřispívá tolik, jak by mělo, a poněkud se na ni zapomíná.

Je spíše radostí, nebo strastí věnovat se takto nadanému dítěti?

Paní učitelka Metelková: Radost je to veliká, ale samozřejmě i moře práce navíc ve volném čase. Nejen ježdění po soutěžích a koncertech, ale i zkoušení o sobotách a nedělích.

Maminka: Dobrá otázka (směje se). Samozřejmě je to radost, ale uvědomujeme si, že máme velkou zodpovědnost. Je to tedy náročné, ale myslíme si, že má dar a že může rozdávat sluníčko.

Jak hodně Pavlínka trénuje?

Paní učitelka Metelková: Zdravě, nepřeháníme to. Na počet hodin týdně se mě neptejte, čas úplně takhle nesledujeme.

Pochází z „muzikální rodiny“? Byla k hudbě vedena od malička?

Paní učitelka Metelková: Já jsem Pavlínu objevila tak, že mi přivedli čtyřletou holčičku, to byla její o dva roky mladší sestra. Housle se jí moc nelíbily a příliš se jí do hry nechtělo. Tak jsem se jednou zeptala: „Ty, Pavlíno, nechceš si ty housličky pochovat?“ a Pavlínka je vzala do ruky a po chvíli povídá: „Jé, to já řeknu tatínkovi, on je hodnej, tak já ho přemluvím, aby mi to dovolil.“ (Pozn. Red.: Tento příběh zaujal už loňskou redakci Zpravodaje KHS, mohli jste o něm číst v některém z čísel minulého ročníku.) Její mladší sestřička se tedy dala na zobcovou flétnu a teď začíná na hoboje. Takže takhle to dopadlo. Jinak rodiče jsou oba muzikální. Maminka i tatínek jsou klavíristé, maminka je zaměstnaná v Hudebním divadle Karlín. Je to velká výhoda, dohlédnou na tu práci, protože vždycky se taky nemusí chtít. I když Pavlínka už si zvykla na ten pracovní systém. Ví, že hraje pro radost, ale že musí denně.

Maminka: Já i tatínek jsme profesionální klavíristé, ale vlastně teď nejvíce jezdíme s dcerou (usmívá se). Dělali jsme s manželem i moderní hudbu, doprovázeli jsme Helenu Vondráčkovou, Martu Kubišovou a další zpěváky. Vlastně jsme se tak i seznámili, manžel byl kapelníkem orchestru, kde jsme hráli. A celé to přetrvává.

Může se těšit na nějakou zvláštní odměnu v případě úspěchu?

Maminka: To prozradím. Většinou dostává plyšáky, ale letos o Vánocích ochutnala bonbony Arabesky a mohla si vzít vždycky jednou týdně jednu. Teď má slíbené čtyři krabice (směje se). Říkala, že to tedy musí dobře zahrát. Ale hlavně chce dělat radost. Je to sluníčko a i bez toho, jak dopadne, si všude říkáme, že může něco hezkého předat.

Pavlínko, teď pár otázek na tebe. Pamatuješ si, kdy jsi držela housle poprvé v ruce?

Pavlínka: Ano, to byly housličky sestřičky, to už vyprávěla paní učitelka.

Maminka: Sestra zjistila, že Pavlínka hraje líp než ona, tak přešla na hoboje (směje se).

Stíháš se věnovat ještě jiným koníčkům?

Pavlínka: Ráda maluju, ráda se i učím. Chodím teď do třetí třídy a nejvíc mě baví čeština.

Máš nějaký vzor?

Pavlínka: Pana Josefa Suka.

Maminka: V březnu s ním dokonce hrála na Pražském hradě ve Španělském sále Vivaldiho koncert.

Pavlínka: To byl velký zážitek.

Už víme, že tohle není tvoje první velká soutěž, pamatujeme si tě z loňského ročníku Kocianovy houslové soutěže. Účastnila ses i jiných velkých akcí?

Pavlínka: Ano. Třeba na soutěži v Dolním Kubíně nebo minulý rok i letos v Nové Pace.

Maminka: Tuhle soutěž minulý týden vyhrála. Paní učitelka jí před dvěma lety, když šla na první soutěž, koupila takovou malou knížku na pověšení na krk, kde bylo napsáno: „Když máš knížku na krku, na úspěch máš záruku!“ Od té doby si tam zapisuje samá první místa.

Líbí se ti povinná skladba, která byla letos vybrána?

Pavlínka: Ano, hrála se mi dobře.

Děkujeme za milý rozhovor a přejeme hodně štěstí

-AJ,PVa-

JAK TO SLYŠÍM JÁ...

Pod tímto názvem byla kdysi v časopise Melodie oblíbená rubrika, kde hudební kritici po svém hodnotili skladby různých interpretů. V našem Zpravodaji KHS to bude pokus zachytit ušima sice houslového laika, ale o to více hudebního nadšence, dění ve druhém kole 1.kategorie.

Bezprostřední dojmy tak, jak jsem je během výkonu zachycoval na papír:

Larisa Palochová: „Dívka s brýlemi... Jistý nástup, hraje celé tělo. Hudbu cítí. Celá vizáž houslistky souzní s jejím výkonem. Sympatická dívka. Určitě je na prahu dobré kariery... Strhující závěr. Dětský výkon, ale zaujal. Žádné na první pohled zřetelné chyby, spíše si divák uvědomuje různé klady...“

Boris Kamilia: „Virtuózní laufy na začátku, potom uklidnění... Místy je znát na kvalitě zvuku nejistota interpretky. Výkon jistě technicky náročnější než u první interpretky, ale souznění s publikem se nedaří. Interpretka se zřetelně soustředí na zvládnutí náročných míst. Chybí odstup, nadhled. Je znát tréma, zaslouží si pochvalu za zvládnutí

skladby..."

Tesařová Pavla: „První tóny klavíru... Paní profesorka Hájková u klavíru působí velmi uklidňujícím dojmem, klavír navozuje pocit prostoru, jistoty. Krásné nasazení houslí.. jakoby ne na soutěži, ale na matinée v přírodě. Klavír vede housle, které v dramatické části přebírají iniciativu! Bravo! Opravdu kompaktní zvuk dvojice! Jsme svědky zrodu Umění! Přichází druhá skladba – jistý záběr houslisty nenechává ani laika na pochybách, že „to je ono“. Nepochybně tzv. Medailový výkon. Hráli jak jeden..."

Dragan Sara: „Drobné nedostatky v počátku skladby neuniknou ani laikovi. Dojem ale stále zůstává.. Virtuózní dojem, ale chybí ponor a obsah jako u předchozího čísla. Ani jednoduché akordy „na dobu“ v klavírním doprovodu nezauly. Druhá skladba Šavlový tanec – posluchačsky atraktivní číslo patří určitě k „rodinným šperkům“ mladé houslistky. Suverenní! Klavíristka si také „zařádila"! Strhující závěr. Bravo!

Yosuo Waka: „Malá panenka ve zlatých šatech (nar. 2002) si získala cenu za sympatii už svým příchodem. Ve svém věku předvádí nepochybně maximum možného, i když rozdíl mezi ní a předchozími staršími soutěžícími v rámci kategorie je zřejmý. Ovšem nemá se za co stydět – potenciál rozvoje je nepřehlédnutelný."

Lichá Anna: „Ze ZUŠ Police nad Metují přijíždí vždy kvalitní účinkující. Zdá se, že se jedná o sázku na virtuozitu, která ovšem vždy nemusí vyjít. Variace, tóny houslí neberou konce, jednoduchý klavírní doprovod nezaulme... Hudebně číslo bez prostoru. Virtuozita vrství tóny bez obsahu i když je samozřejmě obdivuhodná. Je asi problém najít skladbu pro tuto věkovou kategorii, kde by se snoubily hudební a virtuózní složka skladby.. Zde bych možná jako laik raději nehodnotil, ale i to o něčem vypovídá."

Markovic Fedja: „Velkolepé entrée klavíristky houslista doplnil neméně bravurním nástupem. Virtuózní výkon pro laika, jen odborník posoudí kvalitu „vyhrátosti“ všech notiček v rychlých bězích. Souznění s klavírem. Bravo! Opět kompaktní výkon – hudba! Určitě medailový výstup. Vedle Pavly Tesařové je toto druhý výkon, který bych si rád poslechl ještě jednou a to bez přemýšlení, teď..."

Yeh Grace Marie: Montiho Čardáš si určitě každý rád poslechne. Copak asi po první minutě druhé přemítají porotci? Hodnocení skladby jim rád přenechám. Skladba gradovala, klavírní doprovod byl barevný, opět vynikající prof. Hájková u klavíru. Děvče zahrálo virtuózně, závěr byl strhující, jak má být, skladba rostla a rostla..."

-MN-

Z DENÍKU JAROSLAVA KOCIANA

V osmnácti letech jsem byl na svém prvním zahraničním turné v Anglii. Doprovázel mě kamarád František Špindler.

Po velikém úspěchu v Londýně jsme já i můj přítel přijali pozvání k večeři k jedné vznešené lady. V čele stolu seděla hostitelka, vedle nějaký lord, potom já a František. Prvním chodem byl zvláštní druh celeru, velmi oblíbená zelenina v anglosaských zemích. Její stonky se jedí syrové, jen posolené, asi jako u nás ředkvička. My Češi jsme však tuto zeleninovou pochoutku viděli poprvé v životě.

Sluha v livreji a v bílých rukavicích nabídl mísu s celerem nejprve dámě, ale ta odmítla. Když došlo na lorda, dal jídlonoši rovněž košem. Musel jsem tedy zachránit situaci a celer přijmout.

Kurážně jsem sáhl po jednom stonku a několik vteřin jím otáčel mezi prsty. Za živého boha jsem nemohl přijít na to, k jakému účelu se tahle rostlina podává. Až náhle, osvícen spásnou myšlenkou, jsem si bleskurychle zastrčil celer do knoflíkové dírky svého fraku. František Špindler se ani na chvíli nerozmýšlel a podle mého vzoru učinil totéž.

Teprve potom propuklo u tabule haló. Někteří považovali moje gesto za rozmar geniálního umělce a snažili se mě napodobit. Jiní se zvědavě vyptávali, zda se v Čechách pěstuje celer jako ozdobná květina.

Program zítra 8. května 2009

KHS

- 9:00 2. kolo II. kategorie**
vyhlášení výsledků III. kategorie
30 minut po ukončení 2. kola
- 14:00 2. kolo IV. Kategorie**
vyhlášení výsledků IV. kategorie
30 minut po ukončení 2. kola

Kocianovo Ústí

- 19:30** Chrám Nanebevzetí Panny Marie
Vivaldianno MMVIII
Projekt houslisty Jaroslava
Svěceného a skladatele Michala
Dvořáka

-LJo-